

Referat fra møde med eksterne eksperter om evaluering af masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik ved SDU

Dato:	25. november 2019 kl. 9.00-12.00
Lokale:	Mødelokale Sokrates
Deltagere:	
<u>Eksperter:</u>	Lejf Moos, DPU/Aarhus Universitet (fraværende på grund af sygdom) Lars Bo Henriksen, Aalborg Universitet Birthe Sloth Andersen, VUC Fyn Jens Boe Nielsen, censorkorpset
<u>Studerende:</u>	Tine Hjortbak Hvelplund, Rasmus Ryrberg Høyer
<u>Videnskabeligt personale, SDU:</u>	Torben Spanget Christensen, Lars Frode Frederiksen, Michael Paulsen, Dion Rüsselbæk Hansen
Mødeleder:	Lars Grassmé Binderup, prodekan for undervisning, Humaniora
Referent:	Ingelise Nielsen

Deltagerne præsenterede sig for hinanden.

Velkomst ved Prodekanen

Prodekan Lars Grassmé Binderup bød velkommen.

Prodekanen indledte med at slå fast, at der er meget positive erfaringer med møder af denne type, da det giver en anderledes diskussion om kvalitet i uddannelsen end den sædvanlige interne. De eksterne eksperter, censorer, aftagere og studerende giver tilsammen meget relevante og brugbare friske input. Der vil på baggrund af mødet blive udarbejdet et notat, som vil komme til behandling i studienævnet. Notatet vil ligeledes indgå i den videre dialog mellem uddannelsen og fakultetet.

Desuden fortalte prodekanen, at det er lovpligtigt at holde møderne, da det er en del af grundlaget for institutionsakkrediteringen, at der hvert sjette år holdes et møde med eksterne eksperter. Prodekanen opfordrede til fri og kritisk debat. Mødets formål ikke er at fælde dom over uddannelsen, men at give redskaber til uddannelsesudvikling.

Præsentation/refleksion ved studieleder Torben Spanget Christensen (didaktiklinjen) og studieleder Lars Frode Frederiksen (ledelseslinjen)

Torben Spanget Christensen og Lars Frode Frederiksen fortalte, at didaktiklinjen og ledelseslinjen har fælles berøringsflader, og formelt set er én uddannelse med to linjer. Vi har også en ideologi om, at vi gerne vil have, at de to linjer samarbejder, men hver linje indeholder naturligvis også særskilte kernefaglige områder. Denne masteruddannelse handler bredt om undervisning og ledelse på det gymnasiale område, så det giver mening at samarbejde. Enkelte masterafhandlinger bliver skrevet på tværs med deltagere fra begge linjer.

Torben Spanget Christensen fortalte derefter om didaktiklinjen.

Progression

Der er ikke tale om en progression i sædvanlig forstand, hvor stoffet gradvis bliver mere og mere komplekst. Der er snarere tale om en ekspansion, hvor stofområdet gradvist udvides med inddragelse af

flere niveaumæssigt ikke-hierarkiserede videns- og praksisfelter. Hovedoverskrifterne på disse videns- og praksisfelter er skolekultur (1. sem), læringsteori (2. sem.), almen- og fagdidaktik (3. sem.). Helt centralt her er et samspil mellem teori og praksis. Både internt i de enkelte videns- og praksisfelter og mellem felterne sker der en sammenbinding af teori og praksis via skriftlige opgaver/øvelser. Internt sker det ved opgaver, som ofte omfatter produktion af empiri på egen skole, som knytter sig til den teori, der arbejdes med. I et semester er der typisk 5-6 sådanne skriftlige opgaver, som igangsættes på en seminargang og fremlægges og bearbejdes på den efterfølgende seminargang. Mellem semestrene sker det via eksamensopgaverne, som er en case-eksamen efter 1. semester, en mundtlig synopsis-eksamen efter anden semester og en skriftlig rapport efter tredje semester.

Der har været arbejdet meget med disse skriftlige elementer de sidste mange år. Begrundelserne herfor er flere. Dels ses skrivning som et stærkt erkendelsesværktøj, dels medierer skrivningen mellem teori og praksis og dels betyder empiriindsamlingen, primært på egen skole, at praksisfeltet hele tiden bringes i fokus. Skal man tale om progression, er det i de studerendes kompetence i at definere og undersøge relevante problemer i gymnasieskolen.

Samspil mellem teori og praksis

I hvert vidensfelt tager vi udgangspunkt i praksis. Konkret får de studerende opgaver imellem seminardagene, hvor de skal indsamle empiri og skriftligt besvare en problemstilling. Vores intention er at løfte praksis ind i det teoretiske stof.

Uddannelsens opbygning

Vi har løse koblinger mellem semestrene, men på et givent semester udprøves fagene sammen. På første semester afholdes en caseeksamen, på andet semester et skriveseminar med efterfølgende synopsiseksamen og på tredje semester en skriftlig eksamensopgave, som ofte peger hen mod masterafhandlingen. Det skriftlige fylder meget gennem hele forløbet, da det er vores overbevisning, at det er et stærkt erkendelsesredskab.

Studieordningen skal ikke nødvendigvis revideres, men den er misvisende i forhold til, hvordan metode indgår i uddannelsen. I studieordningen ser det ud til, at vi først begynder på metode på tredje semester, men i praksis indgår det fra starten.

Derefter fortalte Lars Frode Frederiksen om ledelseslinjen.

Progression

Der er ikke egentlig teoretisk progression, men emnerne spreder sig gennem uddannelsen. De fleste starter på modul 1. Nogle kommer dog skævt ind, og de klarer sig også.

Uddannelsens opbygning

På første modul (første semester) fokuserer vi på et fundament af organisations- og ledelsesteori og videnskabelige tilgange. Der bliver arbejdet med cases fra egne eller andres skoler. Teorierne bruges gennem hele uddannelsen, som perspektiver til at studere praksis. På andet modul er der nedslag i forskellige enkeltområder, der uddyber interne og eksterne relationer i et ledelsesperspektiv, og på tredje modul arbejder vi med det strategiske/fremadrettede indenfor forskelle områder, og med forskellige perspektiver. Vi tager på skolebesøg og foretager tematiske undersøgelser, og dette sker i samarbejde med didaktiklinjen.

Vi er optaget af at lave en studieordning, som indeholder enkle og fleksible beskrivelser, der bedre beskriver uddannelsen for de studerende og lærerne, og så vi ikke binder os selv for meget.

Optagelsesgrundlag

Vi rekrutterer fortrinsvist mellemledere, og der er en stor mobilitet i vores studentergrundlag, så de skifter ofte job. Vi optager også mange, som har uformelle eller faglige ledelsesroller. De fleste kommer med en

humanistisk eller samfundsfaglig baggrund og er ansat på almene gymnasier, enkelte på merkantile gymnasier, men vi har sjældent studerende fra de tekniske gymnasier.

Torben Spanget Christensen tilføjede, at dette også er tilfældet på didaktiklinjen. Vi har diskuteret, bl.a. i aftagerpanelet, hvorfor vi ikke appellerer mere f.eks. til ingeniører, og vi vil gerne gøre noget ved denne udfordring. Men som udgangspunkt er didaktik jo en humanistisk disciplin, så det kan gøre det vanskeligere at appellere til denne målgruppe.

Bemanding

Vi henter undervisere i grænselandet mellem humaniora og samfundsvidenskab, og alle er engagerede og har en solid forskningsmæssig baggrund, så de vil gerne sætte et aftryk på uddannelsen. Det er meget positivt, men kan dog give udfordringer med at holde en sammenhæng i vore forløb. Der er stor interesse for at undervise på uddannelsen, og der er kamp om at få lov.

Vi kan overveje at rekvirere undervisere med teknisk baggrund; det kan måske bane vejen til at få flere studerende med samme baggrund.

I masterafhandlingen trækker man tråde fra alle semestre, men strukturen i uddannelsen gør det naturligt at arbejde videre med et tema fra tredje semester, hvorfor det oftest er undervisere derfra, som bliver vejledere på afhandlingerne, hvilket vi gerne vil ændre på.

Optag

Vi har i lange perioder haft mange ansøgere til begge linjer, men i øjeblikket er der forholdsvis få. På didaktiklinjen er i nogle år blevet optaget 10-15 studerende, på ledelseslinjen, der længe har haft omkring 20 og op til 40 studerende, var vi sidste år, for første gang siden 2009, under 10 studerende. Der har været fyringsrunder og nedskæringer på gymnasierne, og det medfører en stærk prioritering af ressourcerne på gymnasierne; både de økonomiske og timetalsmæssige.

Markedsføring

Det faldende optag gør det naturligt at diskutere, om uddannelsen bliver markedsført på den bedste måde. Vi optager travle mennesker, som allerede har en universitetsuddannelse. Som oftest betaler arbejdspladsen kursusprisen, men de studerende får typisk ikke nedsat tid. Vi skal derfor levere en vare af højeste kvalitet, og de studerende skal kunne se et formål med at tage uddannelsen.

Panelet diskuterede derefter markedsføringsproblematikken. Hvis en ansat skal motiveres til at læse en master, skal man kunne se, at indsatsen belønnes med nye arbejdsopgaver og måske højere løn. Det kan derfor anbefales, at arbejdsgiveren har blik for de udviklingsbehov, som organisationen har – og lægger en plan for efteruddannelsen ud fra disse behov.

Der er dog stadig de strukturelle forhindringer, at ungdomsårgangene er faldende i øjeblikket, og desuden har institutionerne udfordringer med et lavere fagligt niveau, som giver frafald – derfor er der færre penge i sektoren. Desuden har sektoren i en tid fungeret godt, og da der ikke er så mange nyansættelser, har mange i den relevante målgruppe allerede taget en master.

De eksterne eksperters gennemgang af uddannelsen og deres anbefalinger

De eksterne eksperter pegede på tre fokusområder for deres anbefalinger:

- Uddannelsens indhold (curriculum)
- Uddannelsens anvendelse

- Masteropgaverne

Uddannelsens indhold (curriculum)

Eksperterne slog fast, at det faglige indhold af uddannelsen er meget solidt, og de studerende giver positive evalueringer.

Anbefalinger

Øget fokus på det tekniske gymnasium

- Indholdet af uddannelsen er måske for rettet imod det almene gymnasium, og didaktikken har et humanistisk præg. Mere fokus på projektpædagogik kunne give øget appel til hele STEM-området. Et udgangspunkt i fagdidaktik og brug af metoder, som segmentet kender til (tal, statistik), kunne også være med til at give en øget oplevelse af relevans for denne målgruppe.

Den anvendte litteratur

- Langt det meste af den anvendte litteratur er på dansk, heri indgår dog også udenlandsk litteratur oversat til dansk. Man kunne overveje øget brug af litteratur på originalsprog.
- På ledelseslinjen er der nogle grundbøger på dansk, mens hovedparten af de udleverede artikler på BlackBoard er på engelsk. Der benyttes ikke tysk eller fransk.

Progression i uddannelsen

- Da de studerende allerede har en akademisk uddannelse og kender det felt, som de uddannes til – er der ikke brug for progression i traditionel forstand. Det anbefales, at man tænker progression som ekspansion, hvor der gradvist bygges på gennem selvstændig fordybelse og undersøgelse.

Sammenhæng i uddannelsen

- Formålet med uddannelsen er i høj grad at styrke de studerendes kompetencer til at undersøge ting på et solidt teoretisk og metodisk grundlag. De mange gæstelærere og emner kan få uddannelsen til at virke spredt. Man bør arbejde med at lave en tydeligere rammesætning og sammenbinding af de forskellige elementer, især på første semester.

Uddannelsens anvendelse

Der uddannes primært til gymnasiet. En masteruddannelse kan være et springbræt i forhold til at indtage egentlige ledelsesfunktioner (vicerektor mv.), men kan også kvalificere til at påtage sig et særligt fagdidaktisk ansvar, eller ledelse af et særligt fagligt felt eller indsats. Ansatte i gymnasiet ser ikke længere sig selv som bare lønarbejdere, men har via teamsamarbejde og tværfagligt arbejde fået øget behov for viden om didaktik og ledelse.

Anbefalinger

Afklar uddannelsens profil

- Afklar uddannelsens særlige profil overfor de masteruddannelser, som er mere alment didaktiske og de masteruddannelser, som underviser i ledelse generelt.

Markedsføring

- Markedsføringsindsatsen bør gennemtænkes. Der er hård konkurrence, og man bør måske koordinere med de beslægtede masteruddannelser, da der er en grænse for rekrutteringsgrundlaget. Man kunne i markedsføringen lægge vægt på, at uddannelsen i særlig grad er målrettet det faglige og ledelsesmæssige område i uddannelsessektoren, men også huske at

fortælle, at der undervises på et niveau og i emner, som matcher de mere almene masteruddannelser og kan bruges bredt.

Målgruppen for markedsføringsmaterialet er både undervisere og ledelse, da begge kan være beslutningstagere i forhold til opstart.

Markedsføringsindsatsen skal varetages af professionelle i samarbejde med uddannelsen.

Styrk sammenhæng mellem uddannelsen og de studerendes arbejde

- Det er vigtigt at uddannelsen bygges op over små øvelser, som den studerende skal udføre på sin arbejdsplads. På den måde bliver det synligt på arbejdspladsen, at en kollega er i gang med et masterforløb.

Masteropgaverne

Det er en stor styrke, at der er skolebesøg på tredje semester, og at masteropgaverne i nogle tilfælde er en udvidelse af det stofområde, som der blev arbejdet med i den forbindelse.

Anbefalinger

Vær opmærksom på progression fra 3. semester og til masteropgaven

- De studerende skal helst bruge teori og metode på et andet genstandsfelt i masteropgaverne i stedet for bare at genbruge empirien fra tredje semester. Eller de skal bruge empirien ud fra en anden vinkel, eller skærpe problemformuleringen på anden vis.

Klarere begrundelser for emnevalg

- Der har på baggrund af nogle afhandlinger været rejst en censorkommentar om afhandlingen også var tilstrækkelig ledelsesrelevant. Vejlederne og de studerende bør sikre sig, at det fremgår, hvorfor problemstillingen er relevant, og hvordan den relaterer sig til forskellige videnskabelige tilgange til ledelsesstudier.

Anvend den viden, som masterafhandlingerne repræsenterer

- Gymnasierne bør få en oversigt over masterafhandlingerne, hvor de bliver præsenteret på en kort og præcis måde. Man bør kunne rekvirere et oplæg fra interesserede dimittender til brug for den interne efteruddannelse på gymnasierne. Man kunne også opfordre til, at masterafhandlingerne bliver omskrevet til artikler, som kan bringes i de faglige tidsskrifter. Det vil øge uddannelsens synlighed og relevans.

Opsamling og afrunding

Lars Binderup takkede for et godt og konstruktivt møde. Der er en grundlæggende tilfredshed med uddannelsen, og derfor viste der sig ikke et behov for de store ændringer. Men diskussionen var god, og pegede på forskellige mulige justeringer, som man vil arbejde videre med.